

Asia: VN/23886/2025

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi vuosina 2026-2027 myönnettävästä puhtaan teollisuuden investointien verohyvityksestä

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Valtiovarainministeriö on pyytänyt EVA:ta lausuntoa puhtaan teollisuuden investointien verohyvityksestä vuosina 2026–2027 koskevasta hallituksen esitysluonnoksesta. Kiitämme lausuntopyynnöstä ja lausumme kunnioittavasti seuraavaa.

EVA kannattaa investointien verohyvitystä ilmastoneutraaliin talouteen tähtääville investoinneille. Verohyvityksessä on käytännössä kysymys voitollisiin puhtaan teollisuuden investointeihin kohdennetusta yhteisöveron kevennyksestä. Yhteisöveron alentamisella on tutkimuksissa havaittu positiivinen vaikutus investointeihin (Fuest ja Neumeier: Corporate Taxation. Annual Reviews of Economics, Vol. 15, 2023).

Eta on laskenut, että yhteisöveron kevennys saattaa pitkällä aikavälillä maksaa itsensä takaisin julkiselle sektorille, kun muutoksen kaikki vaikutukset otetaan huomioon (Kangasharju: Yhteisöveron lasku on arvioitua kannattavampaa. Eta Muistio nro 151). Investointien verohyvityksen kohdalla laajempien käyttäytymisvaikutusten huomioon ottaminen on erityisen perusteltua, sillä hyvityksellä ei tueta pelkästään yksittäisiä investointeja, vaan puhtaan siirtymän teollisuuden ekosysteemin rakentumista Suomeen. Investointien toteutuminen edistäisi liiketoimintamahdollisuuksia Suomessa myös sellaisilla aloilla, jotka eivät suoraan ole investointien verohyvityksen piirissä.

EVA:n kevään 2025 Arvo- ja asennetutkimuksessa selvitettiin suomalaisten suhtautumista kasvun vauhdittamista koskeviin politiikkaehdotuksiin. Puolet suomalaisista (50 %) suhtautuu myönteisesti verohelpotusten antamiseen yrityksille, jotka investoivat päästöttömään tuotantoon. Neutraalisti asiaan suhtautuu 28 prosenttia, ja kielteisesti 17 prosenttia.

On hyvä, että esitysluonnoksessa on yksityiskohtaisesti selostettu verohyvityksen yhteensovittamista kansainvälistä vähimmäisveroa koskevan sääntelyn kanssa. Verotuksen ennakoitavuuden kannalta on tärkeää, että lainvalmistelussa on arvioitu verohyvityksen täyttävän substanssiperusteisia verokannustimia koskevan olettamasaännön edellytykset.

Verohyvitystä tulisi hakea 31.12.2027 mennessä, joten sen soveltamisaika on lyhyempi kuin EU:n CISAF-kehys mahdollistaisi. Hallituksen esitysluonnoksen kansainvälisessä vertailussa tuodaan esiin, että CISAF-kehysten puitteissa valmistellut investointikannustimet ovat monissa muissa EU-maissa pidempään voimassa. Esimerkiksi Ranskan verohyvityksen jatko on voimassa vuoden 2028 loppuun asti ja Saksan tukiohjelma vuoden 2030 loppuun asti. Lyhyemmän voimassaoloajan vuoksi Suomessa säädettävä verohyvitys saattaa kohdistua pääasiassa jo pidemmälle harkittuihin investointisuunnitelmiin kokonaan uusien investointimahdollisuuksien sijaan. Lisäksi verohyvityksen kannustinvaikutukset voivat jäädä heikommiksi kuin pidempiaikaisia investointikannustimia tarjoavissa EU-maissa. Voimassaoloaikaa olisi perusteltua pidentää.

Kujanpää Emmiliina
Elinkeinoelämän valtuuskunta